

OKUL ÖNCESİ VE İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SALGIN DÖNEMİNDE VE ÖNCESİNDE TEKNOLOJİK ARAÇ KULLANMALARINA İLİŞKİN EBEVEYN GÖRÜŞLERİ

PARENTAL VIEWS ON PRESCHOOL AND PRIMARY SCHOOL STUDENTS' USE OF TECHNOLOGICAL TOOLS DURING AND BEFORE THE EPIDEMIC PERIOD

Onur BATMAZ

Yozgat Bozok Üniversite
Sağlık Hizmetleri MYO
Çocuk Bakım ve Gençlik Hizmetleri
onur.batmaz@yobu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-9208-2645

Tekin GÜLER

Yozgat Bozok Üniversite
Çekerek Fuat Oktay Sağlık Hizmetleri MYO
Çocuk Bakım ve Gençlik Hizmetleri
tekin.guler@yobu.edu.tr
ORCID: 0000-0003-4300-2228

ÖZ

Geliş Tarihi:
15.02.2022

Kabul Tarihi:
15.06.2022

Yayın Tarihi:
30.12.2022

Anahtar Kelimeler
Okul Öncesi
İlkokul
Teknolojik Araç
Salgın
Ebeveyn Görüşleri

Keywords
Preschool
Primary School
Technological Tools
Epidemic
Parental Views

Bu çalışma, okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin COVID-19 salgın döneminde ve öncesinde teknolojik araç kullanmalarına ilişkin ebeveyn görüşlerinin incelenmesi amacıyla yapılan betimsel bir çalışmadır. Yozgat ilinde öğrenim gören okul öncesi veya ilkokul öğrencisi olan ebeveynler çalışmanın katılımcılarını oluşturmaktadır. Uygun durum örnekleme yöntemiyle belirlenen katılımcıların 69'u okul öncesi ve 98'i de ilkokul öğrencisi olan ebeveynlerdir. Çalışmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan anketle toplanmış ve betimsel istatistikler kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda, okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin salgın döneminde teknolojik araçla vakit geçirme süreleri salgın öncesi döneme göre arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Çocukların uyuma sürelerinde, günlük beslenme öğün sayılarında, yemek yerken ve uyumadan önce teknolojik araçla ilgilenme durumlarında, teknolojik araçları hangi amaçla kullandıklarında ve oyun tercihlerinde değişikliklerin olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin ebeveynleri, çocuklarının teknolojik araçları COVID-19 salgın döneminde, salgın öncesine göre daha bilinçli kullandıklarını ifade ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada çocukların teknolojik araçları etkili bir şekilde kullanmalarına yönelik ebeveynlere bilgilendirmeler yapılması önerilmiştir.

ABSTRACT

This study is a descriptive study conducted to examine parental views on the use of technological tools by preschool and primary school students during and before the COVID-19 epidemic. Parents who are preschool or primary school students studying in Yozgat are the participants of the study. 69 of the participants determined by the convenience sampling method are preschool and 98 are primary school students. The data of the study were collected with a questionnaire prepared by the researchers and analyzed using descriptive statistics. As a result of the study, it was concluded that the time spent by preschool and primary school students with technological tools during the epidemic period increased compared to the pre-epidemic period. It has been concluded that there are changes in the children's sleeping time, the number of daily nutrition meals, their interest in technological tools while eating and before sleeping, the purpose for which they use technological tools and their game preferences. In addition, it was found that the parents of preschool and primary school students stated that their children used technological tools more consciously during the epidemic period than before the COVID-19 epidemic. In the study, it was suggested to inform parents about the effective use of technological tools by children.

DOI: <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1074156>

Atf/Cite as: Batmaz, O. ve Güler, T. (2022). Okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin salgın döneminde ve öncesinde teknolojik araç kullanmalarına ilişkin ebeveyn görüşleri. *Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 12(4), 1978-1994.

Giriş

Son zamanlarda teknolojinin hızla ilerlemesiyle birlikte sınır ve kapsamının da her geçen gün genişlediği görülmektedir. 1990'lı yıllarda hayatımıza girmeye başlayan internet 2000'li yıllarda ciddi bir ivme yakalamış ve 2000'li yıllar ile birlikte bireyin yaşamında önemli bir yer edinmiş hatta temel ihtiyaç haline gelmiştir. İnternet sayesinde bireyler farklı teknolojik araçlarla tanışmış ve bunları da özellikleri doğrultusunda kullanmaya başlamıştır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK, 2020) raporunda teknoloji kullanımı süresinin önceki yıllara göre arttığı, hem kullanılan teknolojik araçların hem de bu araçların kullanım amacının çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Çocuklar erken yaşlardan itibaren teknolojik araçlarla vakit geçirmektedir. Ancak bu durum çocukların gerçek yaşamdan uzaklaşmalarına, gerçek oyun kültüründen alıkonmalarına, kaldırılabileceklerinin üzerinde uyarana maruz kalmalarına sebep olabilmektedir (Akbulut, 2013). Teknolojik araçlar, çocuklar için dikkat ve ilgi çekici eğitim ortamları olmasının yanında onların en önemli eğlence kaynaklarından da biridir (Apaydın ve Kaya, 2020). Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, 2016 yılı Nisan ayında hanelerin %96,9'unda cep telefonu ya da akıllı telefon, %66'sında ise taşınabilir bilgisayar ve %22,9'unda masaüstü bilgisayar bulunduğu belirtilmiştir (TÜİK, 2016). Günümüzde teknoloji, çocukların yaşamlarında önemli bir yer tutmakta ve yeni nesil olarak adlandırılan çocukların, teknolojik araçları günlük yaşamlarında sıklıkla kullandıkları görülmektedir. Ancak onların teknolojiyi sıklıkla kullanmaları teknolojiden nitelikli olarak faydalandıklarını göstermemektedir (Özdemir ve Çebi, 2020). Çocukların teknolojik araç kullanımından kaynaklı bilişsel, fiziksel ve psikososyal durumları hakkında bilinçli olmak gerekmektedir. Çünkü uzun süreli teknoloji kullanımının gelişim döngüsünü tamamlamamış çocuklarda bir takım fizyolojik sorunlara da sebep olduğu bilinmektedir. Oturuş bozukluklarından kaynaklı iskelet ve kas sistemi rahatsızlıklarının yaşanması, vücutta tutulma ve gerginlik belirtilerinin olması, göz hastalıklarının (yorgunluk, ağrı, kuruluk vb.) görülmesi ortaya çıkan sorunlardan bazılarıdır. Ayrıca radyasyon dalgalarının çocuk üzerindeki etkileri de göz ardı edilmemesi gereken bir durumdur (Akbulut, 2013). Ancak teknolojinin etkili ve doğru bir şekilde kullanılması belirtilen birçok problemi ortadan kaldıracaktır hatta yararlı bir duruma da gelebilir. Çocukların zihinsel gelişimini destekleyici farklı oyunlara, birçok duyusuna hitap eden ilgi çekici içeriklere, uygulamalara vb. teknolojik araçlarla kolayca ulaşılabilir. Dolayısıyla teknolojik araçların erken yaşlardan itibaren hayatımıza girdiği düşünüldüğünde, bu araçların erken yaşlardan itibaren daha dikkatli bir şekilde çocuklarla buluşturulması ve onların kullanımına sunulması son derece önem arz etmektedir.

Öğrencilerin kişiliklerinin şekillendiği, topluma uyum sağladığı, olumlu veya olumsuz birçok bilgi, beceri veya davranışın kazanıldığı ilk çevre ailesidir. Aile, çocuğun hem okul öncesi hem de ilkökul dönemde yoğun bir şekilde etkileşimde bulunduğu eğitim kademesidir. Dolayısıyla aileler çocuklarının eğitim-öğretim süreçleriyle birlikte onların gelişim süreçlerinden de sorumludurlar. Çocukların erken yaşlarda anne ve babasını rol model alması, aile bireylerinin de teknoloji kullanımına dikkat etmelerinin gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Nitekim Kuzu ve diğerleri'nin (2008) yapmış olduğu çalışmada aile bireylerinin teknoloji kullanım süreleri arttıkça ev ortamında yaşanan psikososyal sorunların da arttığı gözlemlenmiş ve öğrencilerde ciddi sorunların yaşandığı gözlemlenmiştir. Günümüzde bütün dünyayı etkisi altına alan ve hayatın normallerini değiştiren COVID-19 salgını süreci teknoloji kullanımını oldukça etkilemiştir. Salgın sürecinde çevrimiçi eş zamanlı, eş zamansız eğitim-öğretim faaliyetleri ağırlık kazanmış ve çocukların teknoloji ile teması farklı bir boyut kazanmaya başlamıştır. TÜİK tarafından hazırlanan 2020 tarihli Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırmasında, hanelerin internete erişiminin %90,7 olduğu ifade edilmiştir. Bu oran 2018 yılında %82,5 olarak ifade edilmektedir. Bu oranlardaki değişim salgın sürecinin internetin ve teknolojik araç gereçlerin yaygınlığını artırdığını ortaya koymaktadır. Milli Eğitim Bakanlığının 2010'lu yıllarda hayata geçirdiği FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) projesi de eğitimde teknoloji kullanımını artırdığı söylenebilir. Ayrıca çocukların okul öncesi eğitimden itibaren bilgisayar, televizyon, telefon gibi teknolojik araçların da yaygın şekilde kullanılmasının (Sayan, 2016) da teknoloji kullanımında etkili olduğu düşünülmektedir. 2019 yılında yaşamın yeni normallerini oluşturan salgın sürecinin etkileri, hayatın her alanında olduğu gibi eğitim-öğretim faaliyetlerini de baştan sona etkilemiştir. Bu kapsamda okul öncesi ve ilkökul dönemi çocuklarının fiziksel ve ruhsal gelişim özellikleri dikkate alındığında salgın süreci eğitim şartlarından en fazla etkilenen grup olduğu yadsınamaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla COVID-19 salgın döneminde ve öncesinde okul öncesi ve ilkökul öğrencilerinin teknolojik araç kullanma durumlarının ortaya konulması onların bu durumlarını anlamak ve ortaya çıkan sonuçlara yönelik daha iyi çözümler ortaya koymak adına bu çalışmanın yapılma ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Alanyazın incelendiğinde COVID-19 salgın sürecinde yapılan çalışmaların salgın sürecinin,

çocuklar ve ergenlere psikolojik etkileri (Çalışkan, 2020; Dalton vd., 2019; Davico vd., 2021; Di Giorgio vd., 2021; Şahbudak ve Emiroğlu, 2020), psikososyal etkileri (Akoğlu ve Karaaslan, 2020; Jiao vd., 2020), bedensel sağlığına etkileri (Yanartaş ve Törün, 2020), teknoloji kullanımının incelenmesine (Arı-Arat ve Gülay-Ogelman, 2021; Ergin ve Akgül, 2021; Fidan ve Çelik, 2020; Kuru ve Kolcu, 2021) yönelik olduğu ancak salgın döneminde çocukların teknolojik araçlara ilişkin davranışlarını inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Ayrıca okul öncesi ve ilkököl dönemindeki öğrencilerin COVID-19 salgın döneminde ve öncesinde teknoloji kullanma durumlarının veli görüşlerine göre incelenmesini ortaya koyan bir çalışmaya da rastlanılmamıştır.

Yöntem

Bu bölümde araştırma modeline, çalışma grubuna, veri toplama araçlarına, verilerin toplanmasına ve analizine yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Okul öncesi ve ilkököl öğrencilerinin COVID-19 salgın döneminde ve öncesinde teknolojik araç kullanmalarına ilişkin ebeveyn görüşlerinin incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırma betimsel bir çalışmadır. Betimsel araştırma, bir durumun olabildiğince dikkatli ve tam bir biçimde tanımlayan araştırmadır (Büyüköztürk vd., 2020). Bu araştırmada amaç, araştırma problemine cevap verecek olan mevcut durumun ortaya konulmasıdır (Gay, Mills ve Airasian, 2012).

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları, Yozgat ilinde okul öncesi veya ilkökölde öğrenim gören öğrencilerin ebeveynlerinden oluşmaktadır. Uygun durum örnekleme yöntemiyle belirlenen katılımcıların 69'u okul öncesi ve 98'i ilkököl öğrencisi olan ebeveynlerdir. Bu örnekleme, araştırmanın yapıldığı yakın çevrede olan, ulaşılması daha kolay ya da elde mevcut olan aynı zamanda da araştırmaya gönüllü olarak katılan bireyler üzerinde yapılan örneklemedir (Erkuş, 2017). Araştırmaya katılan ebeveynlerin 124'ü anne, 43'ü de babadır. Ebeveynlerin öğrenim düzeyleri incelendiğinde, annelerin; 35'inin ilkököl, 42'sinin ortaokul, 40'ının lise ve 50'sinin de lisans düzeyinde, babaların ise; 32'sinin ilkököl, 39'unun ortaokul, 45'inin lise ve 51'inin de lisans düzeyinde olduğu görülmüştür. Ebeveynlerin çocuk sayılarına göre dağılımı incelendiğinde, ebeveynlerin; 32'sinin bir, 64'ünün iki, 42'sinin üç, 18'inin dört ve 11'inin de 5 ve üzerinde çocuğunun olduğu bulunmuştur.

Veri Toplama Aracı

Okul öncesi ve ilkököl öğrencilerinin COVID-19 salgın döneminde ve öncesinde teknolojik araç kullanmalarına ilişkin ebeveyn görüşlerinin belirlendiği bu araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen anket ile toplanmıştır. Ankette yer alan sorular için Sınıf Eğitimi ve Okul Öncesi Eğitimi alanından üçer öğretim üyesinden uzman görüşü alınmıştır. Alınan uzman görüşleri sonucunda aynı amaca yönelik olan sorular ankette çıkarılmış, ankete son hali verilmiş ve yazım, noktalama için iki Türkçe öğretmenin görüşüne başvurularak ankete son hali verilmiştir. Son hali verilen anket hem okul öncesi hem de ilkököl öğrenci ebeveynlerine uygulanmıştır. Ön uygulama neticesinde ebeveynler tarafından ankette anlaşılmayan herhangi bir durum olmadığı görülmüş ve araştırmacılar tarafından uygulama aşamasına geçilmeye karar verilmiştir. Anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcılara ait demografik özellikler, ikinci bölümde COVID-19 salgın öncesine ait açık uçlu sorular ve üçüncü bölümde de COVID-19 salgın dönemine ait açık uçlu sorular yer almaktadır. Ankette yer alan ikinci ve üçüncü bölüm soruları aynı sorulardan oluşmaktadır. Örneğin, ikinci bölümde “Çocuğunuz günde kaç saat telefon, tablet, bilgisayar vb. teknolojik araç ile vakit geçirirdi?” sorusu yer alırken üçüncü bölümde “Çocuğunuz günde kaç saat telefon, tablet, bilgisayar vb. teknolojik araç ile vakit geçirir?” sorusu yer almaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmanın verileri Google Formlar aracılığıyla katılımcılara ulaştırılmış ve gönüllü olarak katılmaları istenmiştir. Anket üç hafta süreyle açık tutulmuş ve veri girişinin durmasıyla anket Google Formlardan kapatılmıştır. Google Formlardan elde edilen veriler analiz edilmiş, verilerin analizinde betimsel istatistiksel tekniklerden (frekans, ortalama) yararlanılmıştır.

Bulgular

COVID-19 salgın dönemine ve öncesine yönelik okul öncesi ve ilkokul öğrenci ebeveynlerinin “Çocuğunuz günde kaç saat telefon, tablet, bilgisayar vb. teknolojik araç ile vakit geçirirdi/geçirir?” anket sorularına verdikleri cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 1’de gösterilmiştir. Uzaktan eğitimle yapılan ders saati süresi, COVID-19 salgın dönemindeki saat süreleri dışında tutulmuş ve ankette de belirtilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Teknolojik Araçla Vakıt Geçirme Sürelerine İlişkin Bilgiler

	Frekans (f)	COVID-19 Salgın Öncesi Ortalama (dakika)	COVID-19 Salgın Dönemi Ortalama (dakika)	Değişim (dakika)
Okul öncesi	69	138	177	39
İlkokul	1. sınıf	27	168	36
	2. sınıf	24	158	26
	3. sınıf	22	180	16
	4. sınıf	25	192	26
Toplam İlkokul	98	174	201	27

Tablo 1’e göre, öğrencilerin teknolojik araçla vakıt geçirme sürelerine ilişkin ebeveyn görüşleri incelendiğinde, okul öncesi öğrencilerinin COVID-19 salgını öncesinde ortalama 138 dakika, salgın döneminde ise ortalama 177 dakika teknolojik araçlarla vakıt geçirdikleri görülmüştür. COVID-19 salgın öncesinde; birinci sınıf öğrencilerinin ortalama 168 dakika, ikinci sınıf öğrencilerinin ortalama 158 dakika, üçüncü sınıf öğrencilerinin ortalama 180 dakika ve dördüncü sınıf öğrencilerinin ortalama 192 dakika teknolojik araçlarla vakıt geçirdikleri bulunmuştur. COVID-19 salgın döneminde ise, birinci sınıf öğrencilerinin ortalama 204 dakika, ikinci sınıf öğrencilerinin ortalama 184 dakika, üçüncü sınıf öğrencilerinin ortalama 196 dakika ve dördüncü sınıf öğrencilerinin ortalama 218 dakika teknolojik araçlarla vakıt geçirdikleri görülmüştür. Ayrıca ilkokul öğrencilerinin COVID-19 salgını öncesinde ortalama 174 dakika, salgın döneminde ise ortalama 201 dakika teknolojik araçlarla vakıt geçirdikleri bulunmuştur. Okul öncesi öğrencilerinin COVID-19 salgın döneminde teknolojik araçlarla vakıt geçirme süresi ortalama 39 dakika, ilkokul öğrencilerinin ise ortalama 27 dakika arttığı ortaya çıkmıştır.

COVID-19 salgın dönemine ve öncesine yönelik okul öncesi ve ilkokul öğrenci ebeveynlerinin “Çocuğunuz günde kaç uyurdu/uyur?” anket sorularına verdikleri cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Günlük Uyuma Sürelerine İlişkin Bilgiler

	f	COVID-19 Salgın Öncesi Ortalama (saat/dakika)	COVID-19 Salgın Dönemi Ortalama (saat/dakika)	Değişim (dakika)
Okul öncesi	69	10 saat 15 dakika	10 saat 13 dakika	2
İlkokul	1. sınıf	27	9 saat 48 dakika	19
	2. sınıf	24	9 saat 12 dakika	6
	3. sınıf	22	9 saat 33 dakika	33
	4. sınıf	25	9 saat 32 dakika	16
Toplam İlkokul	98	9 saat 31 dakika	9 saat 13 dakika	18

Tablo 2’ye göre, öğrencilerin günlük uyuma sürelerine ilişkin ebeveyn görüşleri incelendiğinde, okul öncesi öğrencilerinin COVID-19 salgını öncesinde ortalama 10 saat 15 dakika, salgın döneminde ise ortalama 10 saat 13 dakika uydukları ortaya çıkmıştır. COVID-19 salgın öncesinde; birinci sınıf öğrencilerinin ortalama 9 saat 48 dakika, ikinci sınıf öğrencilerinin ortalama 9 saat 12 dakika, üçüncü sınıf öğrencilerinin ortalama 9 saat 33 dakika ve dördüncü sınıf öğrencilerinin ortalama 9 saat 32 dakika teknolojik araçlarla vakıt geçirdikleri bulunmuştur. COVID-19 salgın döneminde ise, birinci sınıf öğrencilerinin ortalama 9 saat 29 dakika, ikinci sınıf öğrencilerinin ortalama 9 saat 6 dakika, üçüncü sınıf öğrencilerinin ortalama 9 saat ve dördüncü sınıf öğrencilerinin ortalama 9 saat 16 dakika uydukları görülmüştür. Ayrıca ilkokul öğrencilerinin COVID-19 salgını öncesinde ortalama 9 saat 31 dakika, salgın döneminde ise ortalama 9 saat 13 dakika uydukları bulunmuştur. Okul öncesi öğrencilerinin COVID-19 salgın döneminde uyuma süresi ortalama 2 dakika, ilkokul öğrencilerinin ise ortalama 18 dakika azaldığı ortaya çıkmıştır.

COVID-19 salgın dönemine ve öncesine yönelik okul öncesi ve ilkökul öğrenci ebeveynlerinin “Çocuğunuz günde kaç öğün beslenirdi/ beslenir?” anket sorularına verdikleri cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Günlük Beslenme Öğün Sayılarına İlişkin Bilgiler

	COVID-19 Salgın Öncesi		COVID-19 Salgın Dönemi	
	Günlük Beslenme Öğün Sayısı	f	Günlük Beslenme Öğün Sayısı	f
Okul öncesi	2	12	2	15
	3	33	3	24
	4	18	4	22
	5	6	5	8
1. sınıf	2	3	2	3
	3	19	3	16
	4	3	4	1
	5	2	5	7
2. sınıf	3	16	2	3
	4	5	3	10
	5	3	4	8
İlkokul			5	3
	2	5	2	6
	3	14	3	12
3. sınıf	4	3	4	4
	2	2	2	2
	3	15	3	15
4. sınıf	4	7	4	5
	5	1	5	3
	2	10	2	14
Toplam İlkokul	3	64	3	53
	4	18	4	18
	5	6	5	13

Tablo 3’e göre, öğrencilerin günlük beslenme öğün sayılarına ilişkin ebeveyn görüşleri incelendiğinde, COVID-19 salgını öncesinde okul öncesi öğrencilerinden; 12’sinin iki, 33’ünün üç, 18’inin dört ve altısının da beş öğün beslendikleri görülmüştür. Salgın döneminde ise, okul öncesi öğrencilerinden 15’inin iki, 24’ünün üç, 22’sinin dört ve sekizinin de beş öğün beslendikleri bulunmuştur. COVID-19 salgını öncesinde ilkökul öğrencilerinden; 10’unun iki, 64’ünün üç, 18’inin dört ve altısının da beş öğün beslendikleri görülmüştür. Salgın döneminde ise, ilkökul öğrencilerinden 14’ünün iki, 53’ünün üç, 18’sinin dört ve 13’ünün de beş öğün beslendikleri bulunmuştur. COVID-19 salgın döneminde üç öğünden fazla beslenen okul öncesi ve ilkökul öğrenci sayılarında, salgın öncesine göre bir artış olduğu görülmüştür.

COVID-19 salgın dönemine ve öncesine yönelik okul öncesi ve ilkökul öğrenci ebeveynlerinin “Çocuğunuz yemek yerken herhangi bir teknolojik araçla ilgilenir miydi/mi? Evet ilgilenirdi/ilgilenir, hayır ilgilenmezdi/ilgilenmez. Cevabınız evet ise hangi teknolojik araç ile ilgilendiğini de yazınız.” anket sorularına verdikleri cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Yemek Yerken Teknolojik Araçla İlgilenme Durumlarına İlişkin Bilgiler

	COVID-19 Salgın Öncesi			COVID-19 Salgın Dönemi		
	İlgilenme Durumu	Teknolojik Araç Türü	f	İlgilenme Durumu	Teknolojik Araç Türü	f
Okul öncesi	Evet	Telefon	20	Evet	Telefon	28
		Televizyon	12		Tablet	18
	Hayır	Tablet	11	Hayır	Televizyon	10
		-	30			22

İlkokul	1. sınıf	Evet	Telefon	9	Evet	Telefon	13
			Televizyon	8		Tablet	6
		Hayır	Tablet	1	Hayır	Televizyon	6
			-	11		-	5
	2. sınıf	Evet	Televizyon	10	Evet	Telefon	11
			Telefon	7		Tablet	7
		Hayır	Tablet	2	Hayır	Televizyon	5
			-	9		-	5
	3. sınıf	Evet	Televizyon	8	Evet	Telefon	12
			Telefon	8		Tablet	5
		Hayır	Tablet	1	Hayır	Televizyon	4
			-	7		-	3
	4. sınıf	Evet	Telefon	8	Evet	Telefon	11
			Televizyon	7		Tablet	6
		Hayır	Tablet	2	Hayır	Televizyon	4
			-	10		-	6
Toplam İlkokul	Evet	Televizyon	33	Evet	Telefon	47	
		Telefon	32		Tablet	24	
	Hayır	Tablet	6	Hayır	Televizyon	19	
		-	37		-	19	

Bazı ebeveynler birden fazla teknolojik araç belirtmişlerdir.

Tablo 4'e göre, öğrencilerin yemek yerken herhangi bir teknolojik araçla ilgilenme durumlarına ilişkin ebeveyn görüşleri incelendiğinde, COVID-19 salgını öncesinde okul öncesi öğrencilerinden; 39'unun yemek yerken teknolojik araçla ilgilendiği, 30'unun ise ilgilienmediği görülmüştür. Salgın döneminde ise okul öncesi öğrencilerinden 47'sinin yemek yerken teknolojik araçla ilgilendiği, 22'sinin ise ilgilienmediği bulunmuştur. COVID-19 salgını öncesinde ilkokul öğrencilerinden; 61'inin yemek yerken teknolojik araçla ilgilendiği, 37'sinin ilgilienmediği, salgın döneminde ise ilkokul öğrencilerinden; 79'unun yemek yerken teknolojik araçla ilgilendiği, 19'unun ise ilgilienmediği görülmüştür. Yemek yerken teknolojik araçla ilgilenen öğrenci sayılarının COVID-19 salgın döneminde, salgın öncesine göre hem okul öncesi hem de ilkokul kademesinde artış gösterdiği bulunmuştur. COVID-19 salgın döneminde, yemek yerken telefon ve tabletle ilgilenen öğrenci sayılarının arttığı, televizyonla ilgilenen öğrenci sayılarının ise azaldığı görülmüştür.

COVID-19 salgın dönemine ve öncesine yönelik okul öncesi ve ilkokul öğrenci ebeveynlerinin "Çocuğunuz uyku öncesinde herhangi bir teknolojik araçla ilgilenir miydi/mi? Evet ilgilenirdi/ilgilenir, hayır ilgilenmezdi/ilgilenmez. Cevabınız evet ise hangi teknolojik araç ile ilgilendiğini de yazınız." anket sorularına verdikleri cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Uyku Öncesinde Teknolojik Araçla İlgilenme Durumlarına İlişkin Bilgiler

		COVID-19 Salgın Öncesi			COVID-19 Salgın Dönemi		
		İlgilenme Durumu	Teknolojik Araç Türü	f	İlgilenme Durumu	Teknolojik Araç Türü	f
Okul öncesi	Evet	Telefon	12	Evet	Telefon	21	
		Televizyon	9		Televizyon	11	
	Hayır	Tablet	4	Hayır	Tablet	10	
		-	44		-	30	
İlkokul	1. sınıf	Telefon	11	Evet	Telefon	13	
		Televizyon	5		Tablet	7	
		Tablet	3		Televizyon	6	
	2. sınıf	Evet	Telefon	9	Evet	Telefon	11
			Televizyon	8		Televizyon	9
		Hayır	Tablet	1	Hayır	Tablet	4
	-		10	-		5	
	3. sınıf	Evet	Telefon	4	Evet	Telefon	6
			Televizyon	4		Tablet	5

		Tablet	2		Televizyon	5
	Hayır	-	14	Hayır	-	8
4. sınıf		Telefon	13		Telefon	14
	Evet	Televizyon	5	Evet	Televizyon	6
		Tablet	1		Tablet	4
	Hayır	-	7	Hayır	-	2
Toplam İlkokul		Telefon	37		Telefon	44
	Evet	Televizyon	22	Evet	Televizyon	26
		Tablet	7		Tablet	20
	Hayır	-	41	Hayır	-	22

Bazı ebeveynler birden fazla teknolojik araç belirtmişlerdir.

Tablo 5'e göre, öğrencilerin uyku öncesinde herhangi bir teknolojik araçla ilgilenme durumlarına ilişkin ebeveyn görüşleri incelendiğinde, COVID-19 salgını öncesinde okul öncesi öğrencilerinden; 15'inin uyku öncesinde teknolojik araçla ilgilendiği, 44'ünün ise ilgilenmediği görülmüştür. Salgın döneminde ise okul öncesi öğrencilerinden 39'unun uyku öncesinde teknolojik araçla ilgilendiği, 30'unun ise ilgilenmediği bulunmuştur. COVID-19 salgını öncesinde ilkökul öğrencilerinden; 57'sinin uyku öncesinde teknolojik araçla ilgilendiği, 41'inin ilgilenmediği, salgın döneminde ise ilkökul öğrencilerinden; 76'sının uyku öncesinde teknolojik araçla ilgilendiği, 22'sinin ise ilgilenmediği görülmüştür. Uyku öncesinde teknolojik araçla ilgilenen öğrenci sayılarının COVID-19 salgın döneminde, salgın öncesine göre hem okul öncesi hem de ilkökul kademesinde artış gösterdiği bulunmuştur. COVID-19 salgın döneminde, uyku öncesinde telefon, televizyon ve tabletle ilgilenen öğrenci sayılarının arttığı görülmüştür.

COVID-19 salgın dönemine ve öncesine yönelik okul öncesi ve ilkökul öğrenci ebeveynlerinin "Çocuğunuz teknolojik araçları hangi amaçla kullanırdı/kullanır?" anket sorularına verdikleri cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Hangi Amaçla Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

	COVID-19 Salgın Öncesi		COVID-19 Salgın Dönemi	
	Kullanma Amacı	f	Kullanma Amacı	f
Okul öncesi	Oyun	31	Oyun	29
	Çizgi film izleme	24	Çizgi film izleme	28
	Eğlence amaçlı video izleme	10	Eğlence amaçlı video izleme	12
	Eğitici amaçlı video izleme	6	Eğitici amaçlı video izleme	10
	Masal dinleme	4	Müzik dinleme	5
	Müzik dinleme	3		
	Belgesel izleme	1		
1. sınıf	Oyun	20	Canlı ders	24
	Çizgi film izleme	7	Oyun	12
	Eğlence amaçlı video izleme	5	Eğlence amaçlı video izleme	6
	Eğitici amaçlı video izleme	3	Çizgi film izleme	3
	Müzik dinleme	1	Eğitici amaçlı video izleme	1
2. sınıf	Oyun	21	Canlı ders	22
	Çizgi film izleme	6	Oyun	15
	Eğlence amaçlı video izleme	5	Çizgi film izleme	5
	Eğitici amaçlı video izleme	2	Eğlence amaçlı video izleme	5
			Eğitici amaçlı video izleme	4
3. sınıf	Oyun	19	Canlı ders	21
	Çizgi film izleme	7	Oyun	12
	Eğlence amaçlı video izleme	4	Çizgi film izleme	4
	Eğitici amaçlı video izleme	2	Eğitici amaçlı video izleme	3
	Sosyal medya	2	Eğlence amaçlı video izleme	2
4. sınıf	Oyun	22	Canlı ders	24
	Eğitici amaçlı video izleme	8	Oyun	18
	Eğlence amaçlı video izleme	7	Eğitici amaçlı video izleme	12
	Çizgi film izleme	5	Sosyal medya	8

	Sosyal medya	4	Eğlence amaçlı video izleme	6
			Çizgi film izleme	5
			Müzik dinleme	3
	Oyun	82	Canlı ders	91
	Çizgi film izleme	25	Oyun	57
	Eğlence amaçlı video izleme	21	Eğitici amaçlı video izleme	20
Toplam İlkokul	Eğitici amaçlı video izleme	15	Eğlence amaçlı video izleme	19
	Sosyal medya	6	Çizgi film izleme	17
	Müzik dinleme	1	Sosyal medya	8
			Müzik dinleme	3

Bazı ebeveynler birden fazla teknolojik araç belirtmişlerdir.

Tablo 6'ya göre, öğrencilerin teknolojik araçları hangi amaçla kullandıklarına ilişkin ebeveyn görüşleri incelendiğinde, COVID-19 salgını öncesinde okul öncesi öğrencilerinden; 31'inin oyun, 24'ünün çizgi film izleme, 10'u eğlence amaçlı video izleme, altısı eğitici amaçlı video, dördü masal dinleme, üçü müzik dinleme ve biri de belgesel izleme amaçlı kullandıkları görülmüştür. Salgın döneminde ise, öğrencilerden 29'u oyun, 28'i çizgi film izleme, 12'si eğlence amaçlı video izleme, 10'u eğitici amaçlı video ve beşi de müzik dinleme amaçlı teknolojik araçları kullandıkları belirtilmiştir. COVID-19 salgını öncesinde ilkökul öğrencilerinden; 82'si oyun, 25'i çizgi film izleme, 21'i eğlence amaçlı video izleme, 15'i eğitici amaçlı video izleme, altısı sosyal medya ve biri de müzik dinleme amaçlı teknolojik araçları kullandıkları görülmüştür. Salgın döneminde ise ilkökul öğrencilerinden; 91'i canlı ders, 57'si oyun, 20'si eğitici amaçlı video izleme, 19'u eğlence amaçlı video izleme, 17'si çizgi film izleme, sekizi sosyal medya ve üçü de müzik dinleme amaçlı teknolojik araçları kullandıkları bulunmuştur.

COVID-19 salgını dönemine ve öncesine yönelik okul öncesi ve ilkökul öğrenci ebeveynlerinin "Çocuğunuzun oyun tercihi neydi/ne?" anket sorularına verdikleri cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Oyun Tercihlerine İlişkin Bilgiler

	COVID-19 Salgını Öncesi		COVID-19 Salgını Dönemi		
	Oyun Tercihi	f	Kullanma Amacı	f	
Okul öncesi	Arkadaşlarıyla oynama	43	Telefon veya Tabletle oynama	48	
	Telefon veya tabletle oynama	33	Oyuncaklarıyla oynama	34	
	Oyuncaklarıyla oynama	29	Anne, babayla oynama	26	
	Kardeşiyle oynama	18	Kardeşiyle oynama	22	
	Anne, babayla oynama	10	Arkadaşlarıyla oynama	7	
			Evcil hayvanıyla oynama	3	
İlkokul	1. sınıf	Telefon veya tabletle oynama	21	Telefon veya tabletle oynama	23
		Arkadaşlarıyla oynama	20	Kardeşiyle oynama	15
		Kardeşiyle oynama	12	Anne, babayla oynama	10
		Oyuncaklarıyla oynama	8	Oyuncaklarıyla oynama	8
		Anne, babayla oynama	3	Arkadaşlarıyla oynama	2
	2. sınıf	Telefon veya tabletle oynama	16	Telefon veya tabletle oynama	20
		Arkadaşlarıyla oynama	14	Kardeşiyle oynama	16
		Kardeşiyle oynama	14	Oyuncaklarıyla oynama	9
		Oyuncaklarıyla oynama	7	Anne, babayla oynama	5
		Satranç oynama	2	Arkadaşlarıyla oynama	3
			Satranç oynama	2	
3. sınıf	Telefon veya tabletle oynama	12	Telefon veya tabletle oynama	18	
	Arkadaşlarıyla oynama	10	Kardeşiyle oynama	12	
	Kardeşiyle oynama	9	Oyuncaklarıyla oynama	12	
	Oyuncaklarıyla oynama	9	Arkadaşlarıyla oynama	2	
4. sınıf	Telefon veya tabletle oynama	15	Telefon veya tabletle oynama	19	
	Arkadaşlarıyla oynama	14	Kardeşiyle oynama	9	
	Kardeşiyle oynama	8	Arkadaşlarıyla oynama	7	
	Oyuncaklarıyla oynama	1	Anne, babayla oynama	3	

		Oyuncaklarıyla oynama		1
Toplam İlkokul	Telefon veya tabletle oynama	64	Telefon veya tabletle oynama	80
	Arkadaşlarıyla oynama	58	Kardeşiyle oynama	52
	Kardeşiyle oynama	43	Oyuncaklarıyla oynama	30
	Oyuncaklarıyla oynama	25	Anne, babayla oynama	18
	Anne, babayla oynama	3	Arkadaşlarıyla oynama	14
	Satranç oynama	2	Satranç oynama	2

Bazı ebeveynler birden fazla teknolojik araç belirtmişlerdir.

Tablo 7'ye göre, öğrencilerin oyun tercihlerine ilişkin ebeveyn görüşleri incelendiğinde, COVID-19 salgını öncesinde okul öncesi öğrencilerinden; 43'ünün arkadaşlarıyla, 33'ünün telefon veya tabletle, 29'unun oyuncaklarıyla, 18'inin kardeşiyle ve 10'unun anne, babayla oynamayı tercih ettikleri belirtilmiştir. Salgın döneminde ise, 48'inin telefon veya tabletle, 34'ünün oyuncaklarıyla, 26'sının anne, babayla, 22'sinin kardeşiyle, yedisinin arkadaşıyla ve üçünün de evcil hayvanıyla oynamayı tercih ettikleri bulunmuştur. COVID-19 salgını öncesinde ilkökul öğrencilerinden; 64'ü telefon veya tabletle, 58'i arkadaşlarıyla, 43'ü kardeşiyle, 25'i oyuncaklarıyla, üçü anne, babayla ve ikisi de satranç oynamayı tercih ettikleri belirtilmiştir. Salgın döneminde ise ilkökul öğrencilerinden; 80'i telefon veya tabletle, 52'si kardeşiyle, 30'u oyuncaklarıyla, 18'i anne, babayla 14'ü arkadaşlarıyla ve ikisi de satranç oynamayı tercih ettikleri bulunmuştur.

COVID-19 salgını dönemine ve öncesine yönelik okul öncesi ve ilkökul öğrenci ebeveynlerinin "Çocuğunuzun teknolojik araçları bilinçli kullanma durumunu puanlayınız." anket sorularına verdikleri cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin Teknolojik Araçları Bilinçli Kullanma Durumuna İlişkin Bilgiler

		COVID-19 Salgın Öncesi (10 puan üzerinden)	f	COVID-19 Salgın Dönemi (10 puan üzerinden)	f
Okul öncesi	1	1	1	3	3
	2	4	4	4	4
	3	4	4	5	5
	4	5	5	6	8
	5	10	10	7	14
	6	7	7	8	13
	7	14	14	9	10
	8	12	12	10	12
	9	5	5		
	10	7	7		
Ortalama		6,4	69	7,4	69
1. sınıf	1		3	1	1
	3		-	3	2
	4		4	4	2
	5		7	5	4
	6		2	6	3
	7		2	7	3
	8		3	8	2
	9		4	9	6
	10		2	10	4
	Ortalama		5,9	27	6,8
İlkokul	2		1	4	2
	4		2	5	7
	5		6	6	4
	6		5	7	3
	7		4	8	5
	8		4	9	2
	9		1	10	1
	10		1		

Ortalama	6,2	24	6,5	24
	1	2	3	1
	2	2	5	7
	3	3	6	2
3. sınıf	5	6	7	3
	6	2	8	4
	8	3	9	2
	9	2	10	3
	10	2		
Ortalama	5,4	22	6,5	22
	1	2	2	1
	2	2	4	1
4. sınıf	3	1	5	2
	4	2	6	4
	5	1	7	3
	6	2	8	3
	7	4	9	6
	8	2	10	5
	9	5		
	10	4		
Ortalama	6,5	25	7,5	25

Tablo 8 (Devamı). Öğrencilerin Teknolojik Araçları Bilinçli Kullanma Durumuna İlişkin Bilgiler

	COVID-19 Salgın Öncesi (10 puan üzerinden)	f	COVID-19 Salgın Dönemi (10 puan üzerinden)	f
Toplam İlkokul	1	7	1	1
	2	5	2	1
	3	4	3	3
	4	8	4	5
	5	20	5	20
	6	11	6	13
	7	10	7	12
	8	12	8	14
	9	12	9	16
	10	9	10	13
Ortalama	6,0	98	7,2	98

Tablo 8'e göre öğrencilerin teknolojik araçları bilinçli kullanma durumlarına ilişkin ebeveyn görüşleri incelendiğinde, COVID-19 salgın öncesinde okul öncesi öğrencilerin ebeveynlerinin görüşlerinin ortalaması 6,4 olduğu, salgın döneminde ise 7,4 olduğu görülmüştür. İlkokul öğrencilerinin teknolojik araçları bilinçli kullanma durumlarına ilişkin ebeveyn görüşlerinin ortalaması COVID-19 salgını öncesi 6,0 iken salgın döneminde 7,2 olduğu ortaya çıkmıştır. Hem okul öncesi hem de ilkökul öğrencilerinin ebeveynleri, çocuklarının teknolojik araçları salgın döneminde, salgın öncesine göre daha bilinçli kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Tartışma

Okul öncesi öğrencilerinin COVID-19 salgın döneminde teknolojik araçlarla vakit geçirme süresi ortalama 39 dakika, ilkökul öğrencilerinin ise ortalama 27 dakika arttığı ortaya çıkmıştır. Kuru ve Kolcu (2021) tarafından yapılan çalışmada okul dönemi çocuklarının salgın öncesinde 1-3 saat, salgın döneminde ise 4-6 saat vakit geçirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Arı-Arat ve Gülay-Ogelman (2021) tarafından yapılan çalışmada çocukların günlük ortalama teknolojik araç kullanma süresinin 197 dakika olduğu bulunmuştur. Öztürk (2019) tarafından okul öncesi dönemde günlük 30 dakika, ilkökul döneminde ise 45 dakika teknolojik araçlar ile zaman geçirmenin doğru olacağı ifade edilmiştir. Amerikan Pediatri Akademisi (2016) tarafından iki-beş yaş arasındaki çocukların teknolojik araç kullanım sürelerinin bir saatle, altı yaşından büyük çocuklar içinde bu sürenin en fazla iki saatle

sınırlandırılması gerektiği ifade edilmiştir. Çalışma bulguları incelendiğinde salgın öncesi ve salgın döneminde öğrencilerin teknoloji kullanım sürelerinin normal kabul edilen sürelerden çok fazla olduğu görülmektedir. Salgın sürecindeki teknoloji kullanım süresi fazlalığının sosyal izolasyon (Akoğlu ve Karaaslan, 2020; Kuru ve Kolcu, 2021) ve çevrimiçi eğitimden kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Okul öncesi öğrencilerinin COVID-19 salgın döneminde uyuma süresi ortalama 2 dakika, ilkökul öğrencilerinin ise ortalama 18 dakika azaldığı ortaya çıkmıştır. İşsever ve diğerleri (2021) 3-6 yaş çocukların günde ortalama uyku ihtiyacının 10-13 saat arasında olduğunu ifade etmişlerdir. İlkokul dönemi çocukların ise 9-11 saat uyuması gerektiği ifade edilmektedir (Arslankaya, 2020). Çalışma bulguları incelendiğinde, okul öncesi dönemdeki çocukların ortalama 10 saat 15 dakika, ilkökul dönemdeki çocukların ise 9 saat 13 dakika uyudukları sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla bu çalışmanın bulguları alanyazını destekler niteliktedir.

COVID-19 salgın döneminde üç öğünden fazla beslenen okul öncesi ve ilkökul öğrenci sayılarında, salgın öncesine göre bir artış olduğu görülmüştür. Gültepe (2021) tarafından da günde 4-6 öğün olarak planlanmasının uygun olduğu belirtilmiş olup, bu çalışmanın bulguları ile uyumlu olduğu görülmektedir.

COVID-19 salgın döneminde, yemek yerken telefon ve tabletle ilgilenen öğrenci sayılarının arttığı, televizyonla ilgilenen öğrenci sayılarının ise azaldığı görülmüştür. Gürsoy (2016) doğru bir beslenme alışkanlığı için çocukların yemek yerken teknolojik araç kullanması doğru bir yaklaşım olmadığını belirtmiştir. Bu durum çalışma bulgularıyla karşılaştırıldığında salgın sürecinin doğru beslenme alışkanlığı kazanmaya olumsuz etki ettiği söylenebilir. Teknolojik araçların ortaya koyduğu sonuçlar arasında obezite, hareketsizlik, sosyal ilişkilerin zayıflaması, günlük rutinlere zaman ayırmama gibi durumların olduğu bulunmuştur (Muslu ve Bolşık, 2009).

Uyku öncesinde teknolojik araçla ilgilenen öğrenci sayılarının COVID-19 salgın döneminde, salgın öncesine göre hem okul öncesi hem de ilkökul kademesinde artış gösterdiği bulunmuştur. COVID-19 salgın döneminde, uyku öncesinde telefon, televizyon ve tabletle ilgilenen öğrenci sayılarının arttığı görülmüştür. Bu bulgunun da alan yazın ile uyumlu olduğu (URL-1) görülmekte olup, uyku öncesi teknolojik araç kullanımının uyku bozukluklarına neden olabileceği düşünülmektedir. Çocuğun teknolojik araçlarla çok erken yaşta tanışması ve bunları aşırı kullanması, insanların duygu ve düşüncelerini anlama, öz düzenleme, dürtü kontrolü, zihinsel esneklik gibi zihinsel işlevler üzerinde olumsuz etkilere yol açtığı bulunmuştur (Nathanson, Sharp, Aladé, Rasmussen ve Christy, 2013). COVID-19 sürecinde çocukların teknolojik araçlarla etkileşimlerinin artmasının yanında akran ilişkilerine ve sosyal duygusal öğrenme süreçlerinde olumsuz durumların yaşanacağı belirtilmiştir (Goagoses, Winschiers-Theophilus ve Chamunorwa, 2020).

Öğrencilerin teknolojik araçları hangi amaçla kullandıklarına ilişkin bulgular incelendiğinde, okul öncesi dönem çocukların salgın öncesinde ve salgın döneminde teknolojik araçları daha çok oyun oynamak ve çizgi film izleme amacıyla kullandığı, ancak ilkökul dönemi çocukların salgın öncesinde teknolojik araçları oyun oynamak için kullanırken salgın döneminde canlı ders yapmak amacıyla kullanmaya başladığı görülmektedir. Bu değişimin sebebinin salgın sürecinden uzaktan eğitimin yaygınlaşmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. 0-8 yaş çocukların teknolojik araç kullanımlarına ilişkin 2011, 2013 ve 2017 yıllarında yapılan çalışmalarda 8 yaş altı çocukların %98'inin teknolojik araç olan bir evde yaşadığı bulunmuştur (Common Sense Media, 2017).

Öğrencilerin oyun tercihlerine ilişkin ebeveyn görüşleri incelendiğinde, salgın öncesi dönemde daha çok arkadaşlarıyla oynamayı tercih eden okul öncesi dönem çocuklarının salgın döneminde telefon ve tablet gibi teknolojik araçlarla oynamaya başladığı görülmektedir. Bu durum çalışmamızın diğer bulgularıyla ve alan yazınla (Akoğlu ve Karaaslan, 2021) uyumluluk göstermektedir. İlkokul dönemi çocukların salgın öncesi ve salgın döneminde telefon ve tablet gibi teknolojik araçlarla oyun oynamayı tercih ettikleri görülmekte olup özellikle salgın öncesinde de arkadaşlarıyla oynamamayı tercih etmemesi bakımından dikkat çekicidir.

Hem okul öncesi hem de ilkökul öğrencilerinin ebeveynleri, çocuklarının teknolojik araçları salgın döneminde, salgın öncesine göre daha bilinçli kullandıklarını ifade etmişlerdir. Araştırma bulgularından olan yemek yerken teknolojik araçla ilgilenme, uyumadan önce teknolojik araçla ilgilenme ve teknoloji kullanım amaç ve süreleri dikkate alındığında, bu bulgunun diğer bulgular ile uyumlu olmadığı görülmektedir. Bu durumun sebebinin ise ebeveynlerin bilinçli teknolojik araç kullanımına ilişkin bilgilerindeki yetersizlikler ile çocuklarına ilişkin bakış açılarından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Nitekim Goldschmidt (2020) COVID-19 salgın sürecinde de teknoloji kullanımında bilinçli olunmasının gerekliliğini belirtmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Okul öncesi öğrencilerinin COVID-19 salgını öncesinde teknolojik araçlarla vakit geçirme süresi ortalama 138 dakika 39 dakika, ilkököl öğrencilerinin ise ortalama 174 dakika zaman geçirdiği ortaya çıkmış ve salgın sürecinde bu sürenin okul öncesi çocuklarda ortalama 39 dakika, ilkököl çocuklarında ise 27 dakika arttığı ortaya çıkmıştır. Çocukların salgın döneminde, salgın öncesine göre ortalama uyku sürelerinde değişimin yaşandığı ortaya çıkmıştır.

Her ne kadar COVID-19 salgını döneminde üç öğünden fazla beslenen okul öncesi ve ilkököl öğrenci sayılarında, salgın öncesine göre bir artış olduğu bulunmuştur.

COVID-19 salgını döneminde, yemek yerken telefon ve tabletle ilgilenen öğrenci sayılarının arttığı, televizyonla ilgilenen öğrenci sayılarının ise azaldığı görülmüştür.

Uyku öncesinde teknolojik araçla ilgilenen öğrenci sayılarının COVID-19 salgını döneminde, salgın öncesine göre hem okul öncesi hem de ilkököl kademesinde artış gösterdiği bulunmuştur.

Okul öncesi dönemdeki çocukların salgın öncesinde ve salgın döneminde teknolojik araçları daha çok oyun oynamak ve çizgi film izleme amacıyla kullandığı, ancak ilkököl dönemindeki çocukların salgın öncesinde teknolojik araçları daha çok oyun oynamak için kullanırken salgın döneminde ise canlı ders için kullandıkları görülmüştür.

Salgını öncesinde daha çok arkadaşlarıyla oynamayı tercih eden okul öncesi dönem çocuklarının salgın döneminde telefon ve tablet gibi teknolojik araçlarla oynamaya başladığı, ilkököl dönemi çocuklarının ise salgın öncesi ve salgın döneminde daha çok telefon ve tablet gibi teknolojik araçlarla oyun oynamayı tercih ettikleri ortaya çıkmıştır.

Hem okul öncesi hem de ilkököl öğrencilerinin ebeveynleri, çocuklarının teknolojik araçları salgın döneminde, salgın öncesine göre daha bilinçli kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Bu çalışma kapsamında; ebeveynlere bilinçli teknoloji kullanımı konusunda eğitimlerin verilmesi, ebeveynlerin çocuklarının teknolojik araç kullanım algısına ilişkin daha geniş katılımlı bir çalışma yapılması, çocukların teknolojik araçları etkili bir şekilde kullanmalarına yönelik ebeveynlere bilgilendirmelerin yapılması ve ebeveynlerin çocuklarıyla birlikte vakit geçirebilecekleri teknolojik araçlardan uzak oyunlar oynamaları konusunda yönlendirmelerin yapılması önerilebilir.

Kaynakça

Akbulut, Y. (2013). Çocuk ve ergenlerde bilgisayar ve internet kullanımının gelişimsel sonuçları. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 53-68.

Akoğlu, G., & Karaaslan, B. T. (2020). Covid-19 ve izolasyon sürecinin çocuklar üzerindeki olası psikososyal etkileri. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 99-103.

American Academy of Pediatrics. (2016). American academy of pediatrics announces new recommendations for children's media use. <https://www.pathwayped.com/american-academy-of-pediatrics-announces-new-recommendations-for-childrens-media-use/>

Apaydın, Ç., & Kaya, F. (2020). An analysis of the preschool teachers' views on alpha generation. *European Journal of Education Studies*, 6(11), 123-141.

Arı-Arat, C., & Gülay-Ogelman, H. (2021). Küçük çocukların COVID-19 sürecinde teknolojik araç kullanımının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 15-32.

Arslankaya, H. (2020). Çocuklar hangi yaşta, ne kadar uyumalı?. (Erişim: 01.09.2021), <https://www.acibademhayat.com/cocuklar-hangi-yasta-ne-kadar-uyumali>

Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayınevi.

Common Sense Media. (2017). *The common sense census: Media use by kids age zero to eight*. San Francisco, CA: Author.

Çalışkan, Y. (2020). COVID-19 pandemisi ve karantina sürecinde çocuk ruh sağlığı. *Medical Research Reports*, (3), 149-154.

- Dalton, L., Rapa, E., Ziebland, S., Rochat, T., Kelly, B., Hanington, L., ... & Richter, L. (2019). Communication with children and adolescents about the diagnosis of a life-threatening condition in their parent. *The Lancet*, 393(10176), 1164-1176.
- Davico, C., Ghiggia, A., Marcotulli, D., Ricci, F., Amianto, F., & Vitiello, B. (2021). Psychological impact of the COVID-19 pandemic on adults and their children in Italy. *Frontiers in Psychiatry*, 12, 239.
- Di Giorgio, E., Di Riso, D., Mioni, G., & Cellini, N. (2021). The interplay between mothers' and children behavioral and psychological factors during COVID-19: An Italian study. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 30(9), 1401-1412.
- Ergin, D. A., & Akgül, G. (2021) Anne babaların ilkökul çağı çocuklarında teknolojik araçların kullanımına ilişkin tutumlarının nitel analizle incelenmesi. *Baskent University Journal of Education*, 8(2), 411-426
- Erkuş, A. (2017). *Davranış bilimleri için bilimsel araştırma süreci*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Fidan, İ., & Çelik, F. (2020). İlkokul çağı öğrencilerinin ders çalışma sürecinde teknolojik araç kullanımına ilişkin veli görüşleri. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 484-512.
- Gay, L. R., Mills, G. E., & Airasian, P. (2012). *Educational research. Competencies for analysis and applications*. Pearson Published.
- Goagoses, N., Winschiers-Theophilus, H., & Chamunorwa, M. B. (2020). The (potential) role of technology for young children's social-emotional learning: During and beyond the COVID-19 pandemic. *Digital Government: Research and Practice*, 2(1), 1-6.
- Goldschmidt, K. (2020). The COVID-19 Pandemic: Technology use to support the wellbeing of children. *Journal of Pediatric Nursing*, 53, 88-90.
- Gültepe, N. (2021). Kilo vermek için günde kaç öğün beslenmeliyiz?. (Erişim: 15.10.2021), <https://uzmanlardiyorki.com/kilo-vermek-icin-gunde-kac-ogun-beslenmeliyiz/>
- Gürsoy, D. (2016) Çocuklar yemek yerken neden tablet ile oynamamalı?. (Erişim: 11.10.2021), <https://dijitalmedyavecocuk.bilgi.edu.tr/2016/05/17/cocuklar-yemek-yerken-neden-tablet-ile-oynamamali-2/>
- İşsever, O., Didişen, N. A., & Yılmaz, H. B. (2021). Çocuk bakımında önemli bir konu: güvenli uyku ve uyku eğitimi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 6(2), 157-161.
- Jiao, W. Y., Wang, L. N., Liu, J., Fang, S. F., Jiao, F. Y., Pettoello-Mantovani, M., & Somekh, E. (2020). Behavioral and emotional disorders in children during the COVID-19 epidemic. *The Journal of Pediatrics*, 221, 264.
- Kuru, N. B., & Kolcu, M. (2021). Covid-19 pandemisinde okul çocuklarında (6-10 yaş) teknolojik araç kullanımının belirlenmesi: İstanbul örneği. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 15(3), 552-560.
- Kuzu, A., Odabaşı, F., Erişti, S. D., Kabakçı, I., Kurt, A. A., Akbulut, Y., Dursun, Ö. Ö., Kıyıcı, M., & Şendağ, S. (2008). İnternet kullanımı ve aile. *Ankara: T. C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Bilim Serisi*: 133.
- Nathanson, A. I., Sharp, M. L., Aladé, F., Rasmussen, E. E., & Christy, K. (2013). The relation between television exposure and theory of mind among preschoolers. *Journal of Communication*, 63(6), 1088–1108.
- Özdemir, T. B., & Çebi, A. (2020). Lise öğrencilerinin web 2.0 teknolojilerini kullanım durumlarının incelenmesi. *Journal of Kırsehir Education Faculty*, 21(1), 1-33.
- Öztürk, M. (2019). Yeşilay'dan yarıyıl tatili'nde çocukların teknoloji kullanımı için öneriler. (Erişim: 11.10.2021), <https://www.yesilay.org.tr/tr/haberler/yesilaydan-yariyil-tatilinde-cocuklarin-teknoloji-kullanimi-icin-oneriler>
- Sayan, H. (2016). Okul öncesi eğitimde teknoloji kullanımı. *21. Yüzyılda Eğitim Ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5 (13), 67-83.
- Şahbudak, B., & Emiroğlu, N. İ. (2020). Çocuk ve ergende Covid-19 salgını ve duygu durum bozuklukları birlikteliği. *Türk J Child Adolesc Ment Health*, 27(2), 59-63.
- TÜİK (2016). Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması. (Erişim: 05.09.2021), <https://www.tuik.gov.tr/>

- TÜİK (2020). Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması. (Erişim: 05.09.2021), <https://www.tuik.gov.tr/>
- URL-1 (2017). Yatmadan önce çocuklar tablet-telefon kullanmalı mı?. (Erişim: 05.12.2021), <https://www.medikaynak.com/n/yatmadan-once-cocuklar-tablet-telefon-kullanmali-mi>
- Yanartaş, M. S., & Törün, S. H. (2020). COVID-19 ve çocuk. *Sağlık Bilimlerinde İleri Araştırmalar Dergisi*, 3(1), 40-48.

EXTENDED SUMMARY

Today, the COVID-19 epidemic process, which affects the whole world and changes the normal of life, has greatly affected the use of technology. During the epidemic, online synchronous and asynchronous education activities gained weight and children's contact with technology began to gain a different dimension. The effects of the epidemic process, which created the new normals of life in 2019, have affected education and training activities from beginning to end, as in all areas of life. In this context, considering the physical and mental development characteristics of preschool and primary school children, it is an undeniable fact that the epidemic process is the group most affected by educational conditions. Therefore, the need for this study has emerged in order to reveal the technological tool use status of preschool and primary school students during and before the COVID-19 epidemic, to understand their situation and to offer better solutions for the results.

This research is a descriptive study to examine the views of parents on the use of technological tools by preschool and primary school students during and before the COVID-19 epidemic. The participants of the study consist of parents who are preschool or primary school students studying in Yozgat. 69 of the participants determined by the convenience sampling method are preschool and 98 are parents who are primary school students. The data of the study were collected with a questionnaire developed by the researchers. Descriptive statistical techniques were used in the analysis of the data.

It has been revealed that preschool students spend an average of 39 minutes with technological tools during the COVID-19 epidemic period, while primary school students increase by an average of 27 minutes. In the study conducted by Kuru and Kolcu (2021), it was concluded that school children spent 1-3 hours before the pandemic and 4-6 hours during the pandemic period. In the study conducted by Ari-Arat and Gulay-Ogelman (2021), it was found that the average daily use of technological tools by children was 197 minutes. It was stated by Ozturk (2019) that it would be correct to spend 30 minutes a day with technological tools in the preschool period and 45 minutes in the primary school period.

It has been revealed that the average sleep time of preschool students during the COVID-19 epidemic period decreased by 2 minutes, and primary school students decreased by an average of 18 minutes. Issever et al. (2021) stated that the average sleep requirement of 3-6 year old children is between 10-13 hours per day. It is stated that primary school children should sleep 9-11 hours (Arslankaya, 2020). When the findings of the study were examined, it was concluded that the children in the preschool period slept for an average of 10 hours and 15 minutes, and the children in the primary school period slept for 9 hours and 13 minutes. Therefore, the findings of this study support the literature.

It has been observed that there is an increase in the number of preschool and primary school students who are fed more than three meals during the COVID-19 epidemic period compared to the pre-epidemic period. It was stated by Gultepe (2021) that it is appropriate to plan 4-6 meals a day, and it seems to be compatible with the findings of this study. During the COVID-19 epidemic period, it was observed that the number of students interested in phones and tablets while eating increased, while the number of students interested in television decreased. Gursoy (2016) stated that it is not the right approach for children to use technological tools while eating for a correct eating habit.

It was found that the number of students interested in technological tools before sleep increased during the COVID-19 epidemic period, both at the preschool and primary school levels, compared to the pre-epidemic period. During the COVID-19 epidemic period, it was observed that the number of students interested in phones, televisions and tablets before sleep increased. It is seen that this finding is compatible with the literature (URL-1), and it is thought that the use of technological tools before sleep may cause sleep disorders.

When the findings regarding the purpose of using technological tools are examined, it is seen that preschool children use technological tools more for playing games and watching cartoons before the epidemic and during the epidemic, but primary school children use technological tools for playing games before the epidemic, but for live lessons during the epidemic period. appears to be using it. It is thought that the reason for this change is due to the spread of distance education from the epidemic process. In studies conducted in 2011, 2013 and 2017 on the use of technological tools by children aged 0-8, it was found that 98% of children under the age of 8 live in a house with a technological device (Common Sense Media, 2017).

When the parents' opinions about the game preferences of the students are examined, it is seen that the preschool children, who preferred to play with their friends in the pre-epidemic period, started to play with technological tools such as phones and tablets during the epidemic period. This situation is compatible with the other findings of our research and the literature (Akoğlu and Karaaslan, 2021).

Parents of both preschool and primary school students stated that their children used technological tools more consciously during the epidemic than before the epidemic. Goldschmidt (2020) stated that it is necessary to be conscious in the use of technology during the COVID-19 epidemic process.

Within the scope of this research; it can be suggested that parents should be trained on conscious use of technology, a wider participation study should be conducted on the perception of their children's use of technological tools, information should be given to parents about the effective use of technological tools by their children, and parents should be guided to play games away from technological tools where they can spend time with their children.